

Střední
Zdravotnická
Škola
Pardubice

Rodina

Autor: Mgr. Václav Štěpař

Vytvořeno: prosinec 2012

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ANOTACE

- **Kód DUMu:** VY_6_INOVACE_1.ZSV.9
- **Číslo projektu:** CZ.1.07/1.5.00/34.0851
- **Vytvořeno:** prosinec 2013
- **Ročník:** 2. ročník – střední zdravotnická škola (RVP-ZA)

Vzdělávací oblast	Společenskovědní vzdělávání
Vzdělávací obor	Základy společenských věd
Tematický okruh	Sociologie

- **Anotace:** Prezentace seznamuje s pojmem rodina z pohledu sociologie. Studenti jsou seznámeni se základní definicí rodiny, jejími funkcemi a klasifikací rodiny z hlediska funkčnosti. Probraná problematika je v závěru ověřena.

RODINA

Rodina

Jak byste definovali rodinu? Co podle vás rodina je?

Existuje mnoho různých definic, ta nejobecnější zní:

*Rodina je skupina osob navzájem spjatých **pokrevními svazky, manželstvím** nebo **adopcí**.*

- má zásadní význam pro společnost a stát;
- tato **primární skupina** má nezastupitelnou úlohu v **socializaci** člověka;
- podoba rodiny a její funkce se po dobu společenského vývoje značně proměnily.

Rodina a její funkce

Zamyslete se nad tím, jaké funkce by rodina měla plnit.

- 1. Biologická** – zajišťuje potomstvo, partnerům zajišťuje uspokojení sexuálních potřeb;
- 2. Výchovná** – rodiče (zákonní zástupci) dítě vedou ke správnému životu, předávají jim společenské návyky, tradice a hodnoty;
- 3. Ekonomická** – společné hospodaření s financemi, děti poznávají hodnotu peněz, rodiče děti do určitého věku finančně zajišťují;
- 4. Citová** – uspokojování emocionálních potřeb, vztah založen na vzájemné důvěře, pocit bezpečí pro členy rodiny;
- 5. Estetická** – vedení dětí ke smyslu pro pořádek – např. uklízení pokojů, účast dítěte na udržování pořádku v domácnosti. Souvisí s funkcí výchovnou.

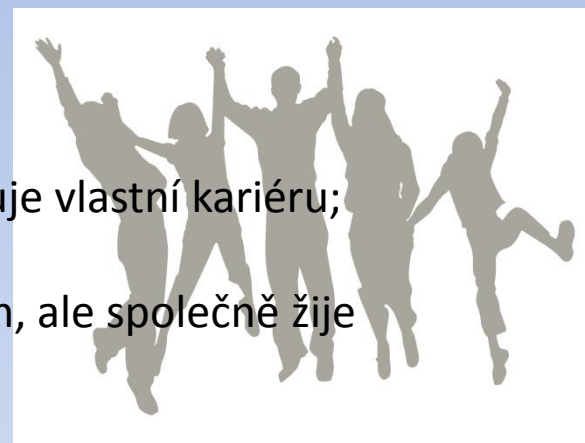
Která z uvedených funkcí je podle Vás nejdůležitější a proč?

Rodina moderní vs. tradiční

Myslíte si, že se podoba a funkce rodiny během historie nějak proměnily? Čím se podle Vás liší současná rodina od té před 100 a více lety?

Moderní rodina

- její význam slábne;
- žena už neplní pouze roli rodičky a kuchařky, buduje vlastní kariéru;
- **muž na mateřské dovolené** místo ženy;
- hodně svazků funguje **tzv. single** – pár není sezdán, ale společně žije a vychovává děti;
- zakládání rodiny až v pozdějším věku.

Tradiční rodina

- několik generací žije pospolu;
- rodiny byly více početné, žena třeba celý život pečovala o děti;
- vedoucí úlohu v rodině měl muž – živil rodinu, měl hlavní slovo.

Funkčnost rodiny

Ne vždy rodina plní všechny své funkce, není tedy plně funkční. Z hlediska funkčnosti můžeme rodinu rozdělit:

1) **Rodina funkční** – rodina, která splňuje všechny funkce.

2) **Rodina problémová**

- v problémové rodině je částečně narušena jedna z jejích funkcí, ale vývoj dítěte není narušen;
- *jedná se např. o rodinu, kde jsou oba rodiče nezaměstnaní.*

3) **Rodina dysfunkční**

- dysfunkční rodina neplní některou ze svých funkcí;
- vývoj dítěte je ohrožen;
- rodina není bez pomoci schopna problém zvládnout;
- *rodina alkoholiků, narkomanů, patologických hráčů, několikagenerační rodina žijící v malém bytě.*

3) **Rodina afunkční**

- rodina zcela nefunkční;
- vývoj a zdraví dítěte ohroženo;
- nutno zasáhnout – odbory sociální péče, Policie ČR apod.;
- *rodiny, ve kterých dochází k týrání, násilí, zneužívání nebo zanedbání péče.*

Ověření

Dle uvedených popisů situací rozhodněte, která z funkcí rodiny je narušena:

- A. Oba rodiče pracují jako vrcholoví manažeři. Vracejí se domů pozdě odpoledne a nemají téměř žádný čas na své dvě dospívající děti. Ty poté své problémy řeší s kamarády na sociálních sítích. **EMOCIONÁLNÍ**
- B. Matka pravidelně uklízí pokoj svého devítiletého syna. Ten si na tuto službu už zvykl a vyhovuje mu to. **ESTETICKÁ/VÝCHOVNÁ**
- C. Rodiče své děti nevedou k úctě ke starším lidem, nevadí jim ani jejich časté lhaní. **VÝCHOVNÁ**
- D. Rodiče kupují svým dětem vše, na co si vzpomenou. Dávají jim přehnané kapesné, které vždy utratí za zbytečnosti. **EKONOMICKÁ**

Ověření

Zařadte uvedené situace podle závažnosti k daným kategoriím:

- A) Otec těžký alkoholik, který každou výplatu propije, matka závislá na pervitinu, bez práce;
- B) Matka samoživitelka, která má finanční problémy;
- C) Dítě chodí do školy špinavé a zapáchá, nekomunikuje se spolužáky;
- D) Čtyřčlenná rodina žije v bytě 1+1 s rodiči matky;
- E) 10letý se svěří své učitelce, že jej otčím opilý otčím pravidelně bije;
- F) Matka nechává své roční dítě zcela bez dozoru a péče až do večer, kdy se vrací z práce.

problémová rodina	dysfunkční rodina	afunkční rodina
B	A	F
D	C	E
?	?	?

Nyní se pokuste ke každé kategorii vymyslet ještě jeden příklad.

Zdroje

Obrázky a cliparty

<http://recruiterpoet.files.wordpress.com/2010/09/family-picture.jpg>

<http://lakeviewadventist.files.wordpress.com/2011/09/family-silhouette-clip-art.jpg>

<http://ameliamims.files.wordpress.com/2012/06/jumping-family.jpg>

<http://definitelyfilipino.com/blog/wp-content/uploads/2012/01/Family-clip-art.jpg>

LINHART, Jiří, ed., VODÁKOVÁ, Alena, ed. a KLENER, Pavel, ed. Velký sociologický slovník. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996. 2 sv. ISBN 80-7184-311-3.

ZUBÍKOVÁ, Zdeňka a DRÁBOVÁ, Renáta. Společenské vědy v kostce: pro střední školy. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Fragment, 2007. 188 s. V kostce. ISBN 978-80-253-0190-6.

DĚKUJI ZA POZORNOST.